

KÖZÉRDÉK

AZ ALSÓFEHÉRVÁRMEGYEI NEMZETI MUNKAPÁRT HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Előfizetés:
 egész évre - - 12 korona.
 fél évre - - 6 "
 negyed évre - 3 "

Egyes szám ára 12 fillér.

Felolós szerkesztő:

Dr. MÜLLER JENŐ.

Kiadóhivatal: FÖLDES EDE könyvkereskedése Nagyenyed.

Hirdetés ára: □ centiméterenként 6 fillér. Többszöri hirdetés árkedvezményben részesül.

Nyitvány sora 40 fillér.

Belügyi kormányzat.

II.

(Ü. L.) A belügyi tárcza tárgyalásakor felemlített a közigazgatás államosításának a kérdése is. Két munkapárti felszólaló adva ennek hangot, a mi nagy riadalmat vont maga után a függetlenpárt soraiban és Apponyi azonnal ki is jelenté, hogy az államosítás ellen a végletekig fog küzdeni, a mi nálunk az obstrukció fegyvereivel való küzdelmet jelelt.

E nagyhangú kijelentésre Héderváry ugyan nem reflektált, nem tért rá az államosítás kérdésének a vitatására, de abban igaza volt, midőn csodálatát fejezte ki, hogy mily türelmetlen az ellenzék, hogy még csak az eszme felvetésére is tiltakozó állásba helyezkedik. Tehát nem hajlandók ellenvéleményt tenni.

A magam részéről azt teszem hozzá, hogy csodálatos az Apponyi viselkedése, a mikor a multban a közigazgatás államosításának volt a híve, pártjának ez volt jóformán az egyetlen programja és pár tizednél tovább követelte az államosítást. Most pedig teszi az ellen-

kezőjét. A következetlenség netovábbja! De hát Apponyi Albert grófnál ez napirenden van s így született meg az új álláspontja. Hanem hát itt megint találó a miniszterelnök kijelentése: „hogy az ország azt várja tőlünk, hogy dolgozzunk és oldjuk meg a felmerülő kérdéseket a szerint, amint azt az ország érdeke hozza magával.“ Ezen kijelentés nem az államosításra vonatkozik, de ide is találó, hogy türelmetlenkedéssel és jeliszavakkal valamely kérdés el nem üthető.

És általában ne beszéljenek sokan annyit az államosítás ellen. Mert hiszen a közigazgatás annyi szálai vannak összenöve az állami érdekekkel, hogy ma már voltaképpen állami a közigazgatás. A hiányzó úr még csak a tisztviselő választás, de a mikre — érte a tisztviselői kart — a kormánynak mégis van hatalmi befolyása, ha visszaélést követ el avagy figyelmen kívül hagyja a kormányi rendelkezéseket. Felfelé tehát most is függésben van, és legyen is, mert így hozza ezt magával az állami érdek. Vége az oly államnak, a hol a hivatali közigazgatási tisztviselőket semmi kapocs nem köti az állami hatalomhoz. És így a kormánnyal való szembe helyezkedés esetén, bizony bekövetkeznek a

felfüggesztések. És mert ma a közigazgatási pálya — életfentartó pálya, a tisztviselői kar nem szívesen reszkirozza állását.

Mi következik ebből? . . . Az, hogy ábrándozás az oly hit, mintha a megyei tisztikar az alkotmány védője lehetne, ha azt fenn felfüggesztik és az országgyűlés lehetetlen annak megakadályozására. Régebben a megyék kis királyságok voltak, laza összefüggésben állva az állami kormányzattal. Országgyűlések ritkán voltak, a mely képviselte volna az országot, — s ha volt is országgyűlés, az a megyék befolyása alatt állott az utasítási rendszer folytán. Egyszerű közigazgatás folyt, tiszteletbeli tisztviselőkkel. Akkor tehát lehettek a megyék az alkotmány védőbástyái.

De a modern állami élet berendezésével s a parlamenti rendszer életbe léptével, az ország megyékkénti széttagolásának a fentartása lehetségessé többet nem volt. Átkellett alakulnia a megyei életnek — a jó közigazgatás melegágyává. Ez pedig kívánja az állami hatalom gyakorolhatóságát. Amint hogy a közigazgatásunk fokozatos fejlesztése az állami közigazgatás jegyében halad Maguk az autonómia hangoztatói

Öt órás tea.

— Kezeit csókolom, nagyságos asszonyom. Ragyogó színben van; fölösleges is kérdezni, hogy érzi magát?

— Hagyjuk a cifra szavakat! Haragszom magára.

— Vettem észre, de nem vagyok ideges természetű s így nem is kérdezem, mi az oka ennek a nagy szerencsétlenségnek. Elemi c-apást tenni kell; ez az egyetlen orvos-sága. Sőt ha gyűlölni fog, azt még jobban szeretem. Hiszen ismeri a közmondást, hogy a gyűlölettől csak egy lépés a szerelem.

— No nézze meg az ember! Hát magának ilyen vakmerő gondolatai is szoktak lenni? Nem szégyelli magát?

— Nem én! Akkor szégyelném magam, ha ilyen vakmerő gondolataim nem volnának. Sőt őszintén bevallom, hogy én egy kicsit mindig szerelmes vagyok, mikor ilyen szép és kedves asszony társaságában lehetek.

— Mindig?! Hát maga én belém is csak addig tudna szerelmes lenni, a mig mellett van? Jaj barátom! nekem ilyen felületese érzelmű uracskák nem kellene. Tudja meg, hogy én csak az olyan férfit tudnám

szeretni, a ki mint a mesebeli lovagok, a keztüremt be mer menni az oroszlanok ketreczébe.

— Nagyon kedves kilátás. Köszönöm, nem kérek belőle. Hálátlan feladat asszonyokkal komolyan foglalkozni. Tulságosan szeszélyesek, pardon! hangulatosak. Már pedig én ura akarok lenni a hangulatoknak, nem pedig rabszolgája.

— No ez az elbizakodottság egy cseppet sem ajánló. Azt nyerte vele, hogy most már még jobban haragszom. Hát igazán nem volna kíváncsi arra, hogy miért neheztelek?

— Nem. Azt úgy is tudom, hogy vannak jó barátaink, a kiknek kedvük telik, — ne mondjam egyetlen komoly foglalkozásuk — hogy híresekkel kedveskedjenek. Nálam is próbálkoztak.

— No csak rajta, egy kettő, mondja el mit mondtak? Ugy-e felőlem?

— Hogy képzelet az nagyságos asszonyom, hogy én előttem valaki öre csak trefából is megjegyzéseket merjen tenni? Akárhogy haragszik rám, annyit csak engedjen meg, hogy kirántott karddal állok védelmére, ha . . .

— Ugyan ne kaczagtasson meg ezzel a hősi pózollással! Hisz maga nem is kultur-

ember, ha azt sem tudja, hogy az öt órás tea tulajdonképpen arra való, hogy az egy hét alatt felszedett apró hírecskéket egymásnak kitaláljuk. Ha nem mondja el szépen, most mindjárt, mit csevegnek rólam az én legkedvesebb barátom, akkor én ilyen unalmas emberrel szóba sem állok. Igazán jobb, ha otthon marad.

— Hát ha elmondom, akkor vége a haragnak?

— Akkor minden meg lesz bocsátva.

— Attól félek, hogy veszteségben maradok. Ha még nem is haragszik s természetesen annál kevésbé gyűlöl: hová lesz az én egy lépés közelségem?

— Hát magának minden áron kell ez az egy lépés távolság? Tudja, az mindig érdekel bennünket, hogy gondolkoznak felőlünk, mit beszélnek rólunk s másokról az emberek. A közvélemény társas életben igen fontos dolog. Több a fontosnál. Ez minden, hiába van magának jó lelkiismerete, hiába ártatlan, ha az emberek ép az ellenkezőjét hiszik. Önök férfiak nagy dolognak tartják a becsületet ugy-e? No hát ez a becsület tulajdonképpen nem egyéb, mint az emberek jó véleménye. Ha ez nincs meg, akkor nincs becsület; lehet aztán valaki a legjobb

is úgy értelmezik az autonómiát, hogy mindenki államsegélyt kíván. Sehol a világon az államtól való várás annyira ki nem fejlődött, mint nálunk, a szó teljes értelmében gyámoltalan az ország lakossága, a minden téren állami beavatkozás nélkül. Ennek tulajdonítható a közigazgatás államivá átfejlődése is. Még csak a tisztviselői kar választási rendszerének kell megdőlnie, ami előbb-utóbb bekövetkezik, mert a jó közigazgatás állandó jellegű tisztikart követel és nem bizonytalan választási esélyeknek kitevőket.

Nincs miért vitákat folytatni az állami és nem állami közigazgatás kérdése felett. Az állami már meg van, a közigazgatás fokozatos fejlesztésével, követni fogja azt a tisztviselők kinevezése is, mert a nem államosítás már voltaképpen még csak ebben nyilvánul.

Végezetül megszívelendő a miniszterelnök tanácsa a nemzetiségeink részéről, hogy a nemzetiségi panaszok azért nem domborodnak ki s nem tudjuk megérteni egymást, mivel nem a panaszok körében mozognak, hanem panaszait a legtöbbször olyan keretekbe foglalják, a mely kereteket semmiféle magyar kormány elnem fogadhat, „és ennek következtében — mondá a miniszterelnök — ez tulajdonképpen és talán igazi sérelmeknek kárára szolgál. Hogyha ezeket a kereteket elvetnék az urak, akkor igenis tudnók orvosolni a panaszokat és megszűnnék az a torzalkodás, amely ezen a téren mutatkozik.“

Ajánlom a nemzetiségek vezetői figyelmébe a fenti sorokat. Állambcmlasztó keretekkel soha meg nem értjük egymást. Kluen-Héderváry Károly gróf beszédeivel felvillanyozza az országot, oly tiszta képet tár az olvasó elébe és minden

embere a világnak. Hát ne csodálja, hogy mikor összejövünk, a mindennapi élet eseményeit sorra vesszük, megtárgyaljuk: ki-elegítjük egy hétre a kíváncsiságunkat, találkoztunk az ismerőseinkkel s velük a jó barátságot apogattuk.

— Azt nem is tudtam eddig, hogy a kik egy-egy szalonban találkoznak, azok jó barátságban vannak egymással.

— Ugyan ne kicsinyeskedjék! Maga szörnyen romantikus ember, ha azt hiszi, hogy csak azok találkoznak, a kik valami ideális jó barátságban vannak egymással. Az özönvíz előtt lehetett olyan szokás, hogy az embereket érzelmek vezették egymás iránt való viselkedésükben; s ezeket az érzelmeket ki is mutatták. Mit gondol, mi lenne a világból, ha ez ma is így volna? Hiszen a műveltségnek első szabálya, hogy az ember az érzelméin — ha vannak is — uralkodni tanuljon. Mi köze az én érzelmeimnek ahhoz, hogy ismerőseink egyszer egy hónapban eljönnek az én szalonomba s itt egy-egy órát kellemes csevegésben eltöltünk? Ez lehet társadalmi kötelesség, lehet egy kis érdek, lehet szórakozás; de érzelmek? Különben is ki beszél és tesz ma érzelmeiből? Menjén a maga ó-világi nézeteivel!

lépése bizonyíték arra nézve, hogy Magyarország kormányzata biztos kézbe van letéve, épül a modern állam, az egységes magyar nemzeti állam keretében. Többet ér ez, a jelszavas kijelentésnél. Az utóbbi káprázatos politikával csak a fellegekbeni járásnak egyengetjük az útját, hogy annál sivárabb legyen közéletünk menete.

POLITIKAI HIREK.

A debreczeni és pozsonyi egyetem törvénye.

December 1-én terjesztette a képviselőház elé gróf Zichy János kultuszminiszter a debreczeni és a pozsonyi magyar királyi tudományegyetemek felállításáról szóló törvényjavaslatát. A javaslatnak mindössze két páragrafusa van s a törvény végrehajtásával a vallás- és közoktatásügyi, a belügyi és a pénzügyminisztériumok biztatnak meg.

A tervezet szerint Pozsonyban jogi, természettudományi és orvosi fakultás lesz. Debreczenben pedig református hittudományi, jogi, bölcsészeti és természettudományi.

A törvényjavaslatot az egész képviselőház nagy lelkesedéssel fogadta.

HIREK.

— **Esküdtbíróvási elnökök kijelölése.** Fekete Gábor, a kolozsvári ítéletábla elnöke a tabla kerületében levő törvényszekerekkel szervezett esküdtbíróvási elnökeket ezek helyetteseit az 1912. év tartására kijelölte. Ezek között a gyulafehérvári törvényszekerek: elnökül Nemes Samuel kuriai bíró címmel ellátott törvényszéki elnököt, helyettesül Oelberg Ottó táblabíró címmel ellátott törvényszéki bíró jelölte ki.

— Csak készülök. De tudom, hogy ha elmondom azt, a mit a szavaira válaszolni akartok, még határozottabban fog elküldeni. Mind igaz az, a mit mondott. Az emberek véleményére adni kell. Adnak is az emberek és időktől fogva; s ez volt egyik leghathatósabb eszköz arra, hogy rosszat ne tegyenek. Penelope azért szövö a terítőt, hogy meg ne szólják, ha apósának halálakor nem lenne díszes szemfedője. Nausikaa, a fiaiak királyának kedves leánya, nem enged, hogy Odysseus, bár szívesen látott vendég, őt a fiaiak községen végig kísérje. Mit mondanának, ha egy idegen férfi társaságában látnák? Sőt a nagy hős Hektor is azért marad a csatatéren, mikor már minden fegyvertársa elszaladt, hogy gyávanak ne tartsák a trójai férfiak és asszonyok. És meghalt azért, hogy jó híre legyen a trójaiak közt. Hiába! nagy erő, nagy fegyelmező és művelő erő van abban, hogy az emberek jót mondjanak felőlünk; legalább ne rosszat. De az életnek az ilyen apró kis igazságai mellett vannak sokkal nagyobb, őszerejű igazságai is. Az emberek felépítik a konvenció kártyavárait; s jön a szél, halomra dönti egy szempillantás alatt. A francia forradalom szélvészé egy nap alatt el-

— **Advent.** A karácsony közelgését, a Jézus Krisztus megérkezését hirdető adventi hajnali misek, az ugynevezett róratek hétfőn reggel 6 órakor kezdődnek meg a minoriták templomában. A katolikus hívek előkészülete ez az áhitatos hajnali mise a szent ünnepekre.

— **Eljegyzés.** Kovács Katinka, néhai Kovács Gyula polgármester leánya, és Bartók Gábor nagyenyedi szolgabíró jegyesek. Palatinus József történetíró, szombathelyi lapszerkesztő, tegnap, decz. 2-án Nagyenyeden jegyet váltott Szabó Viktorkával.

— **Egyesített községek.** A belügyminiszter Magyar- és Oláhborosbocsárd összeépült községeknek egy községgé egyesítését rendelte el és ideiglenesen Borosbocsárd község néven állapította meg.

— **Első teaestély.** A szegény tanulókat segélyező kör ma, vasárnap délután 5 órakor tartja első teaestélyét a kollegium tornatermében. Erre a kellemes, érdekes műsoru és jótékony célú teaestélyre felhívjuk közönségünk figyelmét, és ajánljuk tömeges pártolásra.

— **A balázsfalvi magyar kaszinó** új helyiségének megnyitása alkalmából f. hó 9-én műsorról és tánczról egybekötött ünnepélyt rendez a következő műsorról, melynek kiemelkedő része Inczedy-Joksmán Ödön dr. vármegyei főjegyzőjének ének- és zeneszámai. 1. Hymusz. 2. Előki megnyitó, tartja Simonffy Alajos. 3. Szavai: dr. Enyedy Jenő. 4. Balázs Árpád: a) Csalogány dal, b) Éhes anyám mi újság van, c) Piros rózsá, bazsa rózsá, d) Suttognak a lombok, e) Megérett már a cseresnye, éneklés és hegedűli zenekarkísérettel: Inczedy-Joksmán Ödön dr. 5. Dialog, előadják: Szinberger Mariska és Bretter Dániel. 6. Balázs Árpád: a) Bárány felhők fenn az égben, b) Levelet hozott a posta, c) Nem tudok én néked csak virágot hozni, d) Salzburgi csapásokban, e) Klagenfurti kaszárnyából, éneklés és hegedűli zenekarkísérettel: Inczedy-Joksmán Ödön dr. Kezdeté este 8 órkor. Belepti díj 2 korona.

— **Bíróválasztás.** Marosújváron folyó hó 7-én bíróválasztás lesz. Nagy Pál jelenlegi érdemes bíró az egyedüli jelölt, és

seperte a rokokó szalagos és hajporos világot. A konvenció ezer apró szálaival (szülő óhaja, vagyoni érdek stb.) akarják egymáshoz fűzni az ifjú lelkeket. Pedig ezek a szalacsak csakhamar igen vékonyaknak bizonylanak. Jön a természet őszereje; a romboló, a forradalmi szenvedély. És ha két ember erősen keresi egymást, bizonyosan meg is találja. Ha tengert, hegyeket, völgyeket, várfalakat, őserdőket raknak közéjük: akkor is. Ha törvényt, szokást, emberi intézményeket ezer leleménye áll közéjük: akkor is. Az az őszerejű igazságok természete, hogy feltétlenül diadala jutnak. S ha egymásra találunk, a férfi odalép a nőhöz, megfogja a kezét s minden cizfira beszéd helyett legfeljebb csak azt kérdi tőle: „Jósz?” „Mégyek.” És mennek együtt nem látva semmit, nem törődve semmivel egymáson kívül. És mennek délcegen, büszkén, boldogan. Az Isten napja örömmel néz le rájuk. Bátran mennek az élet küzdelmei elé. A nő a férfi karjára támaszkodik; s annak karjai közül mosolyog mindenféle veszedelemre. Nem fél semmitől, mert lelkében hordozza a teremtet, a mindenható, az Istent. Mi ehhez képest az önök apró konvenciója, kényszere és hazugsága? Sajnálom azokat, a kiknek az egész éle-

ujbóli megválasztása ellen — mint értesülünk — semmi áramlat nem fog megindulni. A polgárság vele szemben ellenjelöltet nem állít.

— **Harmad osztály a gyorsvonatokon.** Pár hónappal ezelőtt közöltük, hogy a kereskedelmi miniszteriumban foglalkoznak azzal, hogy a gyorsvonatokon a III. osztályt beállítsák. Ez a terv nemsokára megvalósul, mert az új kereskedelemügyi miniszter kijelentette, hogy a vasuti tarifáinak emelésevel, mintegy rekompenzációként minden vonalon a gyorsvonatokon bevezetik a III. osztályt.

— **Hálás köszönetemet** fejezem ki Lingner György szövogyáros urnak, ki „A Szegény tanulókat Segélyező Kör” részére 50 korona értékű saját gyártmányú ruhaszövetet, Méliás János kereskedő urnak, ki 7 darab ruhaneműt, dr. Odor Béláné öngnagságának, ki 8 darab ruhaneműt, Böjtthe Zsigmondné öngnagságának, ki 4 koronát sziveskedett adományozni. Török Bertalanné, énekes.

— **Juhvásár engedélyezése Tövisen.** A kereskedelmi miniszter megegyezte, hogy Tövisen minden év augusztus 18. és 19-én országos juhvásár tartassék.

— **Fauszt az Edisonban.** Az Edison villamos színház ma vasárnap két érdekes előadást tart. A műsorból kiemelkedik Fauszt, Goethe örökbecsű műve. Dráma, két részben bemutatva. A műsor sorrendje ez: 1. Gimn. iskola Stockholmban. Természetes fölvetel. 2. Nick Winter, a világhírű detektív álma. Komikus. 3. Fauszt. Goethe örökbecsű műve. 4. Rió de Janeiro, Brazília fővárosa. Gyönyörű felvétel. 5. Keresztély, mint völgyényhelyettes. Humoros. 6. Az érdekes anyós és após. Rendkívül nevetető.

— **A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara** 1911 évi november hó 28-án kedden délután 3 órakor a kamara új székházában tartott rendes közgyűlése tárgysorozataiból kiemeljük a következő pontokat. A kamara Beöthy László kereskedelmi minisztert kinevezése alkalmából meleghangú föliratban üdvözölte, és egyúttal a kamara képviseltette magát a miniszter előtt tisz-

tuk csak a konvenczió jegyében forgolódnak. Önök igazán a konvenczió martirjai. Most már kergessen el édes szépséges martir-asszony.

— Maga különös ember. Igazi ös-ember smokkingban. Vagy pedig az „Ördög” monológját szavalta el — megvallom — igen hatásosan.

— Vallalom mind a kettőt inkább, mint a mai átlagos kultúremler szerepét. Mert nézze kérem: az a szegény „ördög” egészen rokonszenves teremtés. Angyal volt az is valamikor; de nem tehet róla, hogy rajta felejtette a szemét egy női angyalgyönyörű szeméin s ezért kikergették a menyországból. A női angyalokból is lettek ám ördögök, ne méltóztassék olyan fölényes és egyoldalú ítéletet mondani. Mikor a nő elfelejt mosolyogni, de igazán, lélekből fakadó örömmel, vidámsággal, szeretettel, számítás nélkül mosolyogni: ekkor kezd ördög lenni, vagyis ellenállhatatlan erővel lesznek felette urrá az ördögi gondolatok. Az ös embert pedig szintén ne szólja meg, mert igaz, hogy tudatlan volt, képzelődő volt; de olyan volt, mint a hogy az Isten kezéből egészségesnek, erősnek, egyenesnek, büszkének kikerült. A képzelete ragyogott, szenvedélye lobogott,

telgő különbötségben. Sürgős föliratban fordul a kamara a miniszteriumhoz, hogy a vasuti kocsi szaporításával tegye lehetővé, hogy az oly szükséges só szállítható legyen. A végeladási visszaélések ellen a kamara megkeresi a törvényhatóságokat, hogy az első fokú iparhatóságok mellett működni hivatott iparhatósági megbizottakat vegye igénybe és foglalkoztassa, ami eddig az ipartörvény rendelkezése dacára nem történt meg. Az erdélyrészi népies díszítések és rajzmotívumok rendszeres összegyűjtésére mozgalmat indít a kamara és együttműködésre hívja fel a marosvásárhelyi és brassói társkamarakat.

— **Erdőégés Csongván.** Nagy riadalmat okozott Csongván a múlt héten a szomszédos erdő égése. A tűz úgy keletkezett, hogy Nikora Nikodin csongvai lakos, ki az erdőben fát vágott, égő szivarját könnyelműen eldobta. A szivar meggyújtotta a száraz leveleket, s a tűz hamarosan terjedt és belekapott a szállításra felhalmozott farakásokba és azokat elhamvasztotta. A károsult Nikora ellen gondatlanságért feljelentést tettek.

— **Nyilvános köszönet.** A Prot. Nők Szegényeket és Betegeket Segélyező Egyesülete számára Böjtthe Zsigmondné urnó 4 koronát adományozott, mely összeget köszönettel kézhez vettem. Zay János pénztáros.

— **A marosvásárhelyi pénzhamisítók.** A marosvásárhelyi törvényszék előtt most folyik a pénzhamisító banda póre Lázár Miklós gróf elnöklésével. A vizsgálat megállapította, hogy a banda feje Szász József órá és Tarsoly József kőfaragó-mester voltak. Maguk mellé Száva Mártont és Mathe Andrást a vállalkozás finanszírozására vonták be. A felszerelést először a romániai Assu községbe szállították Kozma János kalaposmester házához, majd innen Türgu-Ocnába Sipos József asztalosmester műhelyébe, a hol a tulajdonképpeni pénzgyártás megkezdődött és román 20 leies bankókat csináltak. A mikor pedig a banda egyik tagját Romániában elfogták, a műhelyt áttették a magyar Gyimesre, Bersan Tódor házába. A Romániában való terjesz-

tést Antal Andrára és még több román alattvalóra bízták. Magyarországon pedig Nagygalaczi János gyimesbükki kereskedő és Ilyés János kurdorozsmai csizmadia voltak a hamis pénz terjesztői. A tárgyalásra 150 tanút idéztek be. Iteltohozatalra csak a jövő héten kerül a sor.

— **Iparkamarák mozgalma a műiparban magyar stíli tervezések és festések terjesztése érdekében.** A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara rendes közgyűlésén Kuskó István levelező tag, mint a M. védőegylet vál. tagja, felhívta a figyelmet arra a páratlanul szép kiállításra, amely Kolozsvárt a Ferencz József iparmuzeumban látható s ajánlotta, hogy a kamara foglalkozzék az erdélyi motívumok hasonló összegyűjtésével, kiállításával és az ipari rajzban művészebb formában való nagyobb arányú bevezetésével. Hevesi József alelnök helyesli a felszólalást. Rámutat arra, hogy Huszka tanár kiküldetése óta 25 év telt el. Azóta vezeték be a magyar ékítményeket a műiparba s örömmel látja, hogy dr. Flóris Áron székelyfővárosi tanár szívós munkával és genialitással a lassu haladásnak gyorsabb tempót tudott adni. Flóris kiállítás és rendszere általános figyelmet érdemel s azért a sajtó felkérendő lenne, hogy naponta foglalkozzék a magyar stíli tervezések kiállításának ismertetésével, mely hivatva van ezreknek kenyérkeresetet adni s a behozatalt csökkenteni. A közgyűlés egyhangulag magáévá tette a dolgot. A kamara az erdélyrészi társkamarak figyelmét felfogja hívni dr. Flóris kenyérkereseti rajzkiállításának tanulmányozására. Módot keres arra, hogy az erdélyi részekből összegyűjtött s ezután összegyűjtendő motívumok a Flóris gyűjteményének mintájára, csoportosítottassanak, hogy a Székelyföldtől Kalotaszegig a magyar kincsek, melyek változata káprázatosan szép lesz, tömegben szemlélhetőek legyenek. Egyúttal az erdélyi szaktanárokat is felhívja ez irányban akezióra. A kolozsvári szobafestők, butorasztalosok, fazekasok, díszítők, lakatosok szakosztályait a Flóris dr. kiállításának tanulmányozására külön felhívja. Az iparos-tanulók könnyű módszer szerinti tanítására ezenkívül hatékonyan kíván befolyani.

egymással, vagyis minden semmiségről, mert nem az a fő, hogy miről beszélgetnek, hanem hogy egymással beszélhetnek. Tanulja meg ezt a szép görög mondást, majd én tanítom. Perthesosz . . .

— Nézze meg az ember, kicsoda bolondságra rá nem venne. Hiszen kitérik belé a nyelvem.

— Kár volna azért a gyönyörű és veszedelmes fegyverért. Hanem azért leírom s itthagynom. Jó?

— No hát írja. De azt jegyezze meg magának, hogy az a Homérosz vagy kicsoda aligha magára alkalmazta ezeket a nyelvtördelő szavakat.

— De igen mindaddig, a mig ilyen kedves szép asszony társaságában örömet talállok.

— Hát azért is ne siessen. Várja meg a ferjemet, mindjárt jön.

— Felesleges, a kedves férje olyan gyilkos szemekkel tudja nézni az önnel társalgó férfiakat, mint valami örült spanyol. De az is bizonyos, hogy ha az a drága kincs, a mely most az ő birtokában van, az enyém volna, én még örültebb és még spanyolabb tudnék lenni. Most azonban már menekülök. Ajánlom magam becses haragjába. X.

tudott nagy dolgokat merni, rombolni és teremteni; de egyet nem tudott: hazudni; már pedig a kultúremler egész életében legfőbb szerepet visz a hazugság.

— Olyan lelkesen beszél, mintha valósággal hinné, a mit mond. Tudom, hogy nincs igaza; ön is tudja. Hát azért minden meggyőző ereje és elragadó ékesszólása mellett sem tud hatással lenni rám.

— Ne vegye olyan tragikusan, nincs és nem is lesz ebből semmi veszedelem. Nem azért beszélgetünk, hogy hatással legyünk egymásra. Pusztán, hogy egy félóracsát kellemesen eltöltsünk. De ugy-e el lehet tölteni anélkül, hogy városi hírecskéket tárgyaltunk volna?

— Nézze, igazán elfeledtem megkérdezni, mi újság a városban; annyira lekötötte a felvetett téma a figyelmemet.

— Engedje megzafolnom. Az öreg Homérosz nagy költő, de egyúttal nagyon böles ember is volt. Egy helyen azt mondja, eredeti nyelven mondom el, olyan szent igazság és olyan szépen van elmondva, hogy érdemes megtanulni: „Perthesosz éitheoszte ápo drüosz kai petrász oarizeton allé-loiszin”. A mi annyit tesz, hogy az ifju leány és ifju legény körül és fáról beszélgetnek

— **Nagy erdőtüz.** Több mint husz napja, hogy a zágonbárkányi erdő lángokban áll. Az erdőőrök és a csendőrség fáradozása sem tud gátat vetni az erdőégésnek. Rosszakaratu tettesek négy-öt helyen gyújtották fel az erdőt egyszerre és tervszerűleg végzik munkájukat. Az erdőoltásra csak karhatalommal lehet a közeli község lakosságát szorítani. Estefelé, mikor a csendőrség a községbe vonul, az oltók közül egy pár hatra marad s naplenyugtával újból vörös az ég alja s a füst lenyomul a völgybe, a faluba. Eddig elégett a Kalagortól a Ladocz feletti erdő a Zágontetőig, a Két ág jobb oldala, a fenyőalja, a Kresztes, a Rézhegy egészen, a Kucsicsa a Tolvajkutig és fel a Kövespontig, továbbá a Kaskutja dűztáig, a Zabrató egy része és Utarja nevű erdőrésze.

* **Erős, egészséges gyermeket** nevelni minden anya egyedül tudja, s ezt eléri, ha gyermekét a serdülő korig csukamájolajjal táplálja. E célra legjobb a Zoltán-féle csukamájolaj, melynek tápereje igen nagy s mivel mi sem emészthető oly könnyen, mint ez, s kellemetlen szaga, íze nincsen, azért ez főleg helyezendő minden másnak. Üvegje 2 korona Zoltán Béla gyógyszerésznél, Budapesten s a gyógyszerárakban.

— **A karácsonyi ünnepek alkalmából közlekedő külön személyvonatok.** A karácsonyi ünnepek alkalmából várható erősebb forgalom akadálytalan és rendes lebonyolítása, valamint az utazó közönség kényelme érdekében a rendes személyszállító vonatokon kívül az alább felsorolt vonalakon külön személy-, vegyes- és személyszállító tehervonatok fognak közlekedni az Erdély-részi vonatokkal.

Budapest keleti pályaudvarról Aradig december 22 és 23-án külön személyvonat közlekedik I., II. és III. oszt. kocsikkal. Indul Budapest keleti p. udvarról este 9 óra 5 perczkor, érkezik Aradra reggel 5 óra 7 perczkor.

Budapest keleti p. udvarról Nagyváradig december hó 23-án külön személyvonat közlekedik I., II. és III. osztály kocsikkal. Indul Budapest keleti p. udvarról délután 5 óra 40 perczkor, érkezik Nagyváradra éjjel 1 óra 45 perczkor.

Aradról Budapest keleti pályaudvarig f. évi december hó 26-án és 1912. január hó 1-én külön személyvonat közlekedik I., II. és III. osztály kocsikkal. Indul Aradról este 9 óra 1 perczkor, Budapest keleti p. udvarra érkezik reggel 5 óra 30 perczkor.

Püspökladánytól Nagyváradig december hó 24-én külön vegyesvonat közlekedik II. és III. oszt. kocsikkal. Indul Püspökladányról éjjel 3 óra 51 perczkor, érkezik Nagyváradra reggel 6 óra 18 perczkor.

Nagyváradról Püspökladányig f. évi december hó 23-án külön vegyesvonat közlekedik II. és III. osztály kocsikkal. Indul Nagyváradról délután 5 óra 2 perczkor, érkezik Püspökladányra este 7 óra 41 perczkor.

* **A bőr tisztatlanságai és bőrkiütések** ellen általában a leghirvesebb orvosok a páratlan összetételű, természetadta **Ferencz József**-keserűvizet alapos vértisztító hatása miatt már évtizedek óta kiváló gyógyszeredménnyel rendelik. Naponkint éhgyomorral fél pohárral iszunk. Dr. Körte, titkos egészségügyi tanácsos

Berlinben azt írja róla: „A Ferencz József-keserűvizet nálam is épp oly enyhe, mint megbízható hashajtónak vált be.“ — A valódi Ferencz József-keserűvizet az összes jobb ásványvizüzetekben és gyógytárakban árusítják

— **Iskolászanatorium a tengerparton.** A Délmagyarországi Magyar Közművelődési Egyesület a magyar tengerparton: Cirkvenicán iskolászanatoriumot és üdülőházat létesített, amelyben oly fertőző betegségben egyáltalán nem szenvedő, gyöngékedő, lábadozó, gyöngéfejlődésű leány és fiatalulók nyernek csekély díjért kitünő ellátást és legmondosabb felügyeletet, akik tisztán a klíma és a tenger állandó hosszabb használatával teljesen visszanyerik az egészségüket és megmenekülnek az élet számára. Az üdülőház ennél fogva állandóan nyitva tartatik és a növendékek végül tanulmányait is a D.M.K.E. iskolászanatoriumában végzik és az év végén a szomszédos fiumei áll. iskolában tesznek vizsgálatot. Nyáron minden hely be van töltve az üdülőházban annyira, hogy a D.M.K.E. gyönyörű két emeletes épületében tanárok felügyelete alatt a lányok nyernek elhelyezést, a fiuk számára pedig mindigkülön villát kénytelen berelni a kultúregyesület. Telen azonban annyi hely van a D.M.K.E.-ben, hogy minden év szeptember havától június haváig üdülő felnőtteket és családokat is felvesz a D.M.K.E. és csekély díjért gyönyörű szobákat és kitünő ellátást ad. Az iskolászanatoriumban és üdülőházban való felvetelről a D.M.K.E. főtitkari hivatalához (Budapest, István-ut 81.) lehet bármikor fordulni.

Eladó házastelek.

Nagyenyeden a Szentkirály-utczában 47. és 49. házszámok közötti számnélküli 6 szobából, 2 konyhából, 2 kamrából, 1 sütő- és mosó-konyhából áll, 2 külön pinczével, 2 fásszín, 2 sertés- és 2 tyúk-állal, nagy kerttel és abban jó ivóvízzel levő kuttal ellátott házastelek örök áron eladó.

Értekezhetni Komáromi Sándor vármegyei irnokkal. 322 1-6

Nyersolaj
Szivógáz
Diesel
Benzin

mótorok

és lokomobilok
mint specialitás:

Föld-
gáz
moto-
rok

Drezdai motorgyár részv.-társ
Németország legrégebb. legnagyobb móto-
gyára
vezérképviselő:

Gellért Ignác és társa

Budapest, V., Koháry-utca 4.
(Alkotmány-utca sarok.)

Kedvező fizetési feltételek. Messzemenő jótállás.

189 10-26

22023—1911. sz.

Temesvári vásár-hirdetés.

Az idei temesvári Szt. Miklós

országos vásár

f. évi decz. 14-étől bezárólag decz. 18-áig

fog megtartatni.

Mindenféle állat felhajtása az országos vásárra december hó 14-étől, csütörtökön reggeli 5 órától kezdve van megengedve.

Temesvárott, 1911. évi november hó 15-én.

A városi főkapitányságtól:

320 1-2 v

Beő Ferencz, főkapitány

Új bádogos műhely!

Szülővárosom n. é. közönségének szives tudomására hozom, hogy több nagyobb városban szerzett szakképzettségem és tapasztalatom után hazatérve, itthon

BÁDOGOS MÜHELYT

nyitottam.

Elvállalok szakmamba vágó bármiféle épület, házi és ipari bádogos munkát, javításokat és festéseket.

Konyha-felszerelésekből állandóan készletet tartok. Javításokat a legjutányosabban elvállalok.

Kérem a n. é. közönség szives pártfogását.

Tisztelettel

Ifj. Técsy István,
bádogosmester.

Alsóeg-utca 7. szám.

321 1-5 v

HIRDETÉSEKET
legjutányosabban felvesz
kiadóhivatalunk.

LAPP HENRIK főle
MÉLYFŰRÁSOK
magyar részvénytársaság
BUDAPESTEN
Iroda: Gyár:
v. Bálthy-utca 3. | X. Kőbányai út 4.
Telefon: 114-16 (Intercom) telefon: 157-72

ELVÁLLAL
MINDENMÉLY FŰRÁSOKAT
a legnagyobb mélységig
minden célra

Gyárt és javít
MÉLYFŰRÁSI GÉPEKET, SZERSZÁMOKAT
ÉS ESZKÖZÖKET.
Legjobb referenciákkal

Aki legjobban szerkesztett, teljesen független, nagy, előkelő napilapot járattatni óhajt, fizesse elő **Az Ujság-ot!**

Vasárnap „Asszony”, „Gyermek” melléklet.

Előfizetési árak:

Egy évre	R 28.—	„Az Ujság terjedelme rendszeren 32—36—40 oldal. Vasárnap és ünnepnap 80—100—200 oldal.
Félévre	„ 14.—	
Negyed évre	„ 7.—	Megrendelést cím: Az Ujság kiadóhivatala
Egy hónapra	„ 2 40	Budapest, VII., Rákóczi-ut 54.

Óh jaj!

Megfojt ez az átkozott köhögés.

Köhögés, rekedtség és elnyálgosodás ellen gyors és biztos hatásúak

Egger

mellpasztillái,

az étvágyat nem rontják s kitűnő ízűek.

Doboza 1 kor. és 2 kor.

Próba-doboz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„Nádor” gyógyszertár

Budapest. VI., Váci körút 77.

Éljen!

Egger mollpasztillája
csakhamar meggyógyított

Nagyenyeden kapható: U. Kovács József örökösai gyógyszertárában és Dr. Odor Béla gyógyszertárában. 271 7-26

A „Nagyszombati Általános Takarékpénztár”

földbirtokra és szilárd anyagból épült bér- és lakházakra előnyös feltételek mellett a tőkétörlesztést és a kamatokat magukban foglaló félévi egyenlő részletekben visszafizetendő

törlesztéses kölcsönöket

1000 koronán felüli összegekben 10—50 évi időtartamra nyújt. Alsó-Fehér és Torda-Aranyos vármegyék területeiről kölcsönkérvények **Lingner György** ur által nyújthatók be.

Bővebb felvilágosításokkal szolgál:

LINGNER GYÖRGY Nagyenyed. Telefon 15.

255

Kitűnő minőségű és legmagasabb szilárdságu Portland-Cementet ajánl olcsó áron a

PORTLAND-CEMENT-gyár Brassóban.

Itt helyben kapható **Klemm Pál** cégnél Szetnkirály-utca 128.

44 13—

Egy jó karban lévő

ebédlőszoba-berendezés
eladó.

Értekezhetni Bálint Jánosnál. 306 5—

Tűzifának a felvágatását

villamosmotor gépfűrészszel, és hasogatását elvállalja

ROTHE ERNŐ,

Előjegyzéseket elfogad **Dr. Odor Béla** gyógyszerész. 310 5—6

Elsőrangú szabás és munka!

Értesítés!

Van szerencsém tisztelettel becses figyelmét a városi és vidéki uri közönségnek felhívni, hogy külföldi utamról haza érkeztem, melyen bevásárlásaimat eszközöltem.

Elvállalok a legújabb divat szerint legkényesebb igényeknek megfelelő felső kabátokat, szalonöltönyöket, angol, sacó és skót öltönyöket.

Angol öltönyöket ma 60 kor. feljebb is, kedvező fizetési feltételek mellett is.

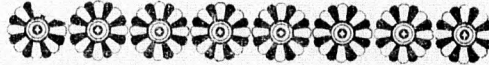
Dus választék őszi és téli angol, francia és hazai szövetekben, melyekből állandó nagy raktárt tartok. N. é. uri közönség nagybecsű partfogását kérve

vagyok alázatos szolgálója

GERŐ L., uri szabó.
Nagyenyed, Főtér.

221 17—

Gyászruhákat 24 óra alatt készítek.

TÖBB PÉNZE

akkor lesz, ha nélkülözhetetlen, olcsó és tartós szövésárukat

nagyenyedi szövőgyárból

Árjegyzék ingyen küldetk.

Eladó ház.

Malom-utca 7. számú ház (új épület)
2 szoba, konyha és kamarával, villany-
világítás bevezetve.

Rákóczi-utca 75. számú ház

ELADÓ.

Értekezhetni lehet Dr. **Elek Károly**
ügyvéd úrnál. 206 11—

TÜZIFA FÜRÉSZELEST

olcsón vállal

Hegy János Nagyenyed.

Telefon-szám 67.

280 12—

Méltóságos **Br. Kemény Árpád**
uradalmi

borainak elárúsítása

CIRNER J. JÓZSEF

fűszer és esemege kereskedésében

NAGYENYED

Telefon 53.

303 7—

Telefon 53.

Mosó, vasaló és vegytisztító intézet

Elvállalok mindennemű mosást és
vasalást. Férfi és női ruhák vegyileg
tisztítását pontosan és jutányos ár mel-
lett. Női kelengyék és kézimunkák tiszt-
títását, ugyancsak mindennemű férfi- és
női ruha bármily színré való festését
felelősség mellett.

Tisztelettel

Izsó Istvánné,

Nagyenyed, Tövis-utca 16.

107—

KOBRÁK
CZIPŐK
 a legjobbak.
KAPHATÓK
 Nagyenyeden és vidéke
 részére kizárólag
 a Nagyenyedi Fogyasztási és
 Értékesítő Szövetkezethél.
 153 17—24

Értesítés.

Van szerencsém a n. e. közönségnek h. tudára
adni, hogy az őszi és téli idényre, „Saisonra“ megér-
keztek az összes újdonságaim; u. m. nagy választék
női és leányka kabátokban, kész férfi, fiú és gyermek-
ruhákban, nagy választék hazai gyártmányú női, férfi
és gyermek cipőkben, — továbbá kalap, fejnemű,
boak és egyéb szőrme árukban, nagy választék bel- és
külföldi szövetekben.

Saját szabóműhely!

A nagyérdemű közönség további nagybecsű párt-
fogását kéri kiváló tisztelettel

Berkovics Béla
női, férfi divat és uri szabó üzlete
NAGYENYED, Fő tér 3

26 24—

Saját műhelyemben a legkényesebb ruhák is
24 órán belül elkészülnek.

Szolid és pontos kiszolgálás!

BUTOR

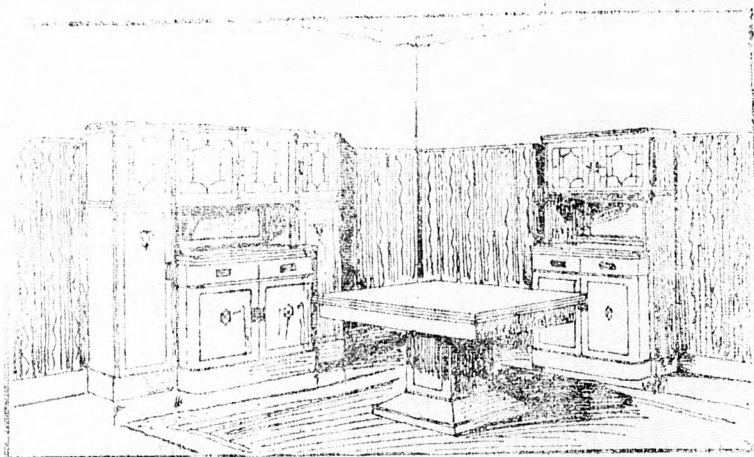
RAKTÁR.

KUNSGH ANTAL

építési- és bútorszállító

NAGYENYED,

Szentkirály-utca, a várm-
gyebáz és a kórház között.

Elvállal mindennemű épületmunkákat. Készít és raktáron tart nagy
választékban saját műhelyében készült teljes lakásberende-
zéseket minden stílusban a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig, saját
tervei vagy adott tervek szerint. A műhelyében készült munkákért
a legmesszebbmenő jótállást vállalja. Nagy választék vas- és réz-
butorokban, ugyancsak mindennemű kárpitozott butorokban.

 forduljon minden érdeklődő.
 Kétsúlyt fektet elsőrendű fajtiszta anyagra.
Gyümölcsfacsemeték
 sötétnyfák, díszcserjék, túlevelűek, kerítésnövények,
 bogyógyümölcsűek stb.
Szőlőoltványok elsőrendű áru
 európai és amerikai szőlő és gyökereveszők.
 (Oktató díszárjegyzék kívánatra ingyen)
FISCHER és TÓTH
 (a szőlőkészítők és szőlőoltványkészítők)

Friss töltésű bor- és gyógyvizekből következő választékot nyújtja

WINKLER JÁNOS kereskedése Nagyenyeden:

Baross, Bodoki „Matild“, Bodoki „Salus“, Borszéki, Előpataki, Málnási borvíz, Málnási „Mária“, Margit, Parádi árzén,
Répató, Salvator, Sicilia és Sztojka hazai források, továbbá: Carlsbadi, Giesshübli, Gleichbergi, Levico, Marienbadi,
Roncegno és Selters külföldi és végül: Ferencz József, Horgony és Igmándi hazai keserűvizek.

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírnagyár Részvénytársaság könyvnyomdájában Nagyenyeden.